

Ako sa otvárali dvere viery pohanom

Keď sa Barnabáš a Pavol vrátili zo svojej apoštolskej cesty do Antiochie, z ktorej vyšli zhromaždila sa celá cirkev a oni všetkým rozprávali, čo Boh prostredníctvom nich urobil a ako otvoril pohanom dvere viery (por. Sk 14, 27) Postava Sergia Pavla, prokonzula na Cypre (13,7-12), udalosti okolo zázraku v lykaonskej Lystre (14,8-18) i záverečná bodka za apoštolskou činnosťou (14,22-23) nám pomôžu lepšie porozumieť, ako sa tie dvere viery otvárajú – vtedy, ale aj dnes.

1. Cyprus a Sergius Pavol. Barnabáš a Pavol na Cypre prešli celým ostrovom od Salamíny až po Pafu, od východu až po západ, približne 150 km. Ich kázanie, o ktorom nemáme nijaké podrobnosti, sa viazalo na židovské synagógy. Keď prišli do hlavného mesta ostrova, kde sídlil rímsky prokonzul, ktorý mal pod kontrolou celý ostrov, dostalo sa im pozvania k nemu. Pomocou falošného proroka Barjezusa mal zaiste nejaké vzťahy s miestnymi židovskými komunitami a tak sa dozvedel o príchode zvláštnych a nových kazateľov v židovských synagógach. Skutky ho označujú ako rozumného muža – teda človeka otvoreného počúvať a zaujímať sa. Táto jeho otvorenosť a ochota sa stretla s mocným Pavlovým činom: Elymas, dovtedy suverénny a mocný čarodejník bol zrazu slepý na Pavlovo slovo. Aj táto scéna nám hovorí veľmi jasne: kto má ochotu počúvať a je otvorený, ten vidí zázraky a uverí. Kto ju nemá, ten môže vidieť zázraky a neuverí.

Opustime teda isté nesprávne predstavy o tom, že uzdravenia a mocné prejavy Ducha so všetkým úžasom, ktoré môžu vzbudiť, obrátiť tento svet. Upriamme pozornosť na skromnosť, na pokoru a ochotu počúvať. K tomuto vychovávajme, lebo to je cesta „rozumnosti“, ktorá otvára dvere viery. Sergius Pavol, historická postava, o ktorej svedčia aj nápisy z 1. storočia nájdené na Cypre, muž zo starého rímskeho rodu, ukázal Pavlovi, že Božie slovo dokáže vzbudiť vieru aj u pohanov. Je dosť možné, že táto jeho postava tak očarila Šavla, že od tej chvíle začína používať meno Pavol, presne tak ako prokonzul a viacerí členovia jeho rodiny. Lebo začínal tušiť, že takéto meno mu otvorí dvere k pohanom a on zase tak bude vedieť otvoriť dvere viery pre nich.

2. V lykaónskej Lystre. Pri ohlasovaní evanjelia v Lystre Pavol zbadal, že počúvajúci chromý muž, chromý od narodenia, má vieru, a tak ho uzdravil. Lenže tento evanjeliový a apoštolský počín, ktorý mala Cirkev vyskúšaný v prostredí Izraela, (Ježiš, Peter a Ján) v pohanskom prostredí zrazu nezafungoval tak ako sa zvyčajne očakávalo. Dav lykaónskych obyvateľov preniknutý gréckou kultúrou s veľkým nadšením prijal zázrak i jeho aktérov, ale zázrak uzdravenia nemôže dať vieru v Ježiša Krista a jeho Otca tým, ktorí o nich nikdy nepočuli. V tejto dramatickej udalosti – evanjelizácii sa stali predmetom kultu – sa Pavol uchýli k podobnému ohlasovaniu ako to urobí neskôr

v Aténach. Tu najprv hovorí pravdu o sebe – lebo lykaončania ich považujú za bohov – a potom im ohlasuje jediného Boha Stvoriteľa.

Aj tu si môžeme uvedomiť, že zázraky a uzdravenia, neprivádzajú automaticky k pravej viere. Ľudia, ktorí nepoznajú posolstvá prorokov, nie sú zoznámení s dejinami spásy potrebujú iný spôsob ohlasovania. Pre nich radostná zvesť (evanjelium) obsahuje správu o jedinom Bohu, prozreteľnom Stvoriteľovi, ktorý sa stará o človeka, živí ľudské pokolenie hmotne (úroda zeme) i duchovne (srdcia napĺňa radosťou). Sv. Pavol nám týmto príhovorom ukazuje, že evanjelizácia môže a niekedy priam musí začať univerzálnym posolstvom o Bohu, ktorý sa približuje k ľudstvu. Je to ohlasovanie, ktoré pomáha ľuďom objaviť Boha, ktorý pôsobí v ich živote a je tajomne prítomný v ich srdci. Toto je inšpirácia aj pre naše ohlasovanie evanjelia dnes, aby sme si uvedomili, že máme pomáhať ľuďom objavovať Božiu starostlivosť v ich hmotnom i duchovnom živote. Je to veľmi ťažká úloha v našom komplexnom svete, kde sa zdá, že sme si všetko zabezpečili sami. Ale zostáva tu stále veľká oblasť srdca, v ktorej sú veľké možnosti objaviť pravú radosť pochádzajúcu od Boha.

3. V Antiochii, v Ikóniu a v Lystre ustanovili starších kladením rúk. Viera, ktorú apoštoli na svojej prvej ceste odovzdali v Pizídskej oblasti potrebovala aj jasné záruky pre svoju budúcu existenciu. Preto od prvých chvíľ si apoštoli vybrali mužov, ktorí mali úlohu strážiť a bdieť nad vierou, jej obsahom a interpretáciou. Naša katolícka viera túto skutočnosť dôsledne zachováva. Existencia hierarchie nie len dajaký prežitok židovstva alebo pohanstva, nie je to len akési politické a organizačné zabezpečenie spoločenstva, ktoré vzniklo, keď bolo veľa veriacich. Apoštolská záruka viery sa odovzdáva kladením rúk. Vždy bude v Cirkvi pokračovať dôkladné rozlišovanie a hľadanie komu túto starosť zveriť. História nám na jednej strane ukázala a ukazuje, že aj biskupi sa môžu myliť a odkloniť sa od viery a apoštolskej tradície. Aj biskupi môžu žiť pohoršlivým alebo povrchným životom. To však nič nemení na tom, aby sme ako Boží ľud túžili po dobrých biskupoch a zachovali neporušenú štruktúru Cirkvi, ktorú nám odovzdali apoštoli.

1. Aká je moja túžba ohlasovať evanjelium?
2. Uvažujem o tom akou cestou ohlásiť evanjelium ľuďom dnes?
3. Uvedomujem si, že do apoštolátu patrí aj výchova k otvorenosti, k hľadaniu a tiež, že apoštol nemusí všetko vysvetliť, ale má privádzať k tajomstvu?
4. Nie som v naivnom presvedčení, že zázraky a uzdravenia privedú ľudí k viere?
5. Usilujem sa poznať dejiny spásy ako nám ich predkladá Starý zákon?
6. Uprostred správ o kritike a o neposlušnosti voči pápežovi zo strany viacerých biskupov mám jasné presvedčenie o vernosti Cirkvi a usilujem sa ju aj prehliť a zdôvodniť?